

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-891/23-H

Název	Základní škola a Mateřská škola, Běchary, okres Jičín
Sídlo	č. p. 5, 507 32 Běchary
E-mail	skolabechary@seznam.cz
IČO	75016869
Identifikátor	600092178
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Říhová
Zřizovatel	obec Běchary
Místo inspekční činnosti	č. p. 5, 507 32 Běchary
Inspekční činnost na místě	13. 6. – 15. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola, Běchary (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny. Ve školním roce 2022/2023 v době inspekční činnosti navštěvovalo ZŠ 35 žáků prvního až pátého ročníku rozdělených do dvou tříd – I. třída (první a druhý ročník), II. třída (třetí, čtvrtý a pátý ročník). V MŠ se vzdělávalo 24 dětí. Do jednoho oddělení školní družiny bylo k pravidelné denní docházce zapsáno 26 účastníků zájmového vzdělávání. Školní stravování je zajištěno ve vlastní školní jídelně. Podrobnější informace o škole jsou dostupné na www.zsbechary.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od roku 2015. Při řízení školy využívá manažerské a pedagogické zkušenosti ze svého dlouhodobého pedagogického působení. Koncepce rozvoje školy není zpracovaná písemně. Prioritou pro ředitelku a pedagogy školy je udržet stávající počet žáků ve škole a kvalifikovaný pedagogický sbor, zajistit kvalitní výuku a bezproblémový přechod žáků na druhý stupeň jiných základních škol či víceletá gymnázia, což se jí daří. Ředitelka školy uplatňuje operativní způsob vedení, který je založen na principu každodenní komunikace jednotlivých účastníků vzdělávání, popř. emailové korespondence. Výhodou je prostředí malé školy (dvě učitelky ZŠ, dvě učitelky MŠ, jedna vychovatelka ŠD, dvě asistentky pedagoga), proto je systém předávání informací mezi pedagogy, školou a zákonnými zástupci dětí a žáků funkční. Vládne zde příznivá pracovní atmosféra a dobré vztahy s rodiči žáků. Na pravidelných jednáních pedagogické rady jsou projednávány zásadní pedagogické a organizační záležitosti. Podle potřeby jsou pořádány operativní schůzky s učitelkami MŠ. Dvakrát ročně se organizují třídní schůzky, které efektivně podporují vzájemnou informovanost a otevřenost.

Kontrolní činnost realizuje ředitelka školy podle plánu i operativně ve všech součástech školy. Informace o úrovni poskytovaného vzdělávání získává prostřednictvím pravidelné hospitační činnosti v základní škole, v mateřské škole a ve školní družině. Hospitační záznamy vždy obsahují konkrétní doporučení, kterými jsou učitelky a vychovatelka cíleně směřovány ke zkvalitnění jejich vzdělávací činnosti v dalším období. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání jednotlivých pedagogických pracovníků, při zpracování plánu přihlíží k jejich zaměření a zájmům, ale i k aktuálním potřebám školy. Jedná se např. o problematiku podávání léků ve škole, školní diagnostiku, práci pedagoga s dvouletými dětmi v MŠ, komunikaci pedagogů MŠ s rodiči, reedukaci specifických poruch učení, ale také informatiku. Pedagogický sbor je téměř plně kvalifikovaný. Vyučující si vzájemně předávají informace o plnění učiva a o zkušenostech s různými metodami výuky v rámci každodenní komunikace.

Do současnosti se ředitelce školy podařilo ve spolupráci se zřizovatelem zkvalitnit materiální a prostorové podmínky pro vzdělávání žáků. Zčásti se škole daří zapojovat i do projektové činnosti (částečné doplnění vybavení ICT technikou a její revitalizace). Prostor pro zlepšení je stále ještě ve vybavení digitální technikou, v prostorových podmínkách pro ŠD a v zázemí pro pedagogy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Mateřská škola při realizaci předškolního vzdělávání vychází ze zpracovaného školního vzdělávacího programu, ve kterém definuje integrované bloky včetně týdenních tematických celků. Plánování vzdělávacího obsahu a realizace vzdělávací nabídky byla podřízena konkrétním týdenním tématům. Učitelky připravovaly činnosti, které směřovaly k rozvoji dětí v jednotlivých oblastech vzdělávání. Diferenciace cílů ve vztahu k individuálním schopnostem dětí nebyla při průběhu vzdělávání zcela patrná.

Pedagogický styl učitelek zohledňoval věk a potřeby jednotlivých dětí, převažoval přátelský a empatický přístup, dětem poskytovaly dostatek prostoru a příležitosti ke spontánním aktivitám. Preferované námětové konstruktivní činnosti naplňovaly potřeby dětí, zajišťovaly intenzivní prožitky ze hry, rozvíjely a prodlužovaly jejich záměrnou pozornost. Předem připravená vzdělávací nabídka cíleně rozvíjela dovednosti dětí, byla pestrá a rozmanitá. Učitelky vzbuzovaly u dětí zájem o nabízené činnosti, volily vhodné motivační nástroje. Ty spočívaly ve slovním výkladu, obrázkové ukázce, činnostní nabídce s reálnými předměty, což mělo pozitivní dopad při vzdělávání. Vyučující zařazovaly velké množství aktivit spojených s říkankou, básničkou či písničkou a pohybem. Během inspekčních hospitací hodnotily učitelky snahu i úspěchy jednotlivých dětí spíše plošně, neadresně. Posouzení realizovaných aktivit učitelkou, sebehodnocení a vzájemné vrstevnické hodnocení nebylo v rámci vzdělávání patrné.

Učitelky věnovaly dostatečnou pozornost každodennímu rannímu pozdravu, rozvoji prosociálních dovedností, nastavení jasných pravidel třídy a pravidel chování, mezilidských a kamarádských vztahů. Na základě zájmu a výběru dětí zařazovaly tematické pohybové hry, které děti stimulovaly k fyzické aktivitě i radostnému prožitku. V dostatečné míře zařazovaly rozcvičky a řízené pohybové hry. Organizace pobytu dětí venku zohledňovala požadavky na vyváženost a provázanost řízených a spontánních činností, děti měly dostatek prostoru pro volný pohyb jak při procházkách do okolí MŠ, tak při hrách na školní zahradě. Učitelky podporovaly pozitivní vztah dětí k přírodě a vedly je k získávání elementárních poznatků o světě. V době odpoledního odpočinku učitelky respektovaly rozdílné potřeby dětí na spánek či relaxaci, pravidla pro odpočinek byla vhodně nastavena i dodržována. Samostatnost dětí při oblékání a hygieně byla ze strany vyučujících přiměřeně podporována v průběhu celého dne. Sebeobslužné dovednosti při stolování byly u dětí na odpovídající úrovni.

Hospitovaná výuka v ZŠ byla vedena v přátelském pracovním prostředí. Žáci pracovali podle nastavených pravidel a byli ukázněni. Pedagogové vytvářeli vhodné podmínky pro aktivní zapojování žáků do výuky. Převažovala účelně vedená frontální výuka s řízeným rozhovorem, často doplněná samostatnou prací žáků. Pouze v malé míře podporovaly učitelky spolupráci mezi žáky. Práce ve dvojicích byla zařazena výjimečně. Učitelky poskytovaly žákům dostatek prostoru a času pro jejich vyjádření i zpracování zadaných úkolů, v případě potřeby jim byly společně s asistentkami pedagoga nápomocny. Žákům s rozdílným pracovním tempem nebo s odlišnými vzdělávacími schopnostmi učitelky v polovině hodin práci diferencovaly, popřípadě žáci plnili úlohy navíc. Ve většině sledovaných hodin byla patrná podpora rozvoje čtenářské gramotnosti žáků napříč předměty (práce s textem a jeho porozuměním, interpretace, tiché a hlasité čtení). Názornost probíraného učiva zvyšovalo časté využívání různých didaktických pomůcek (např. kartičky, kolečka, hry). V některých hodinách účelně využívali žáci i učitelky digitální technologie, část žáků používala tablety nebo počítače jako další informační zdroj při svém učení. Práce s chybou byla vedena smysluplně, žáci ji sami vyhledávali a odůvodňovali správnou odpověď. V jedné hodině žáci vyšších ročníků účelně pomáhali s kontrolou

zadaného úkolu spolužákům nižšího ročníku. Smysluplné bylo průběžné zařazování příkladů z každodenního života do výuky. Ve většině hodin učitelky vhodně využily relaxační chvílky ve výuce pro krátký odpočinek žáků a větší udržení jejich pozornosti. V části hodin byli žáci schopni ohodnotit svůj výkon, vrstevnické hodnocení nevyužívali. Prvky formativního hodnocení byly použity ojediněle. Závěry většiny hospitovaných hodin vedly k vyhodnocení zadaného vzdělávacího cíle za aktivní účasti alespoň několika žáků a ke shrnutí probíraného učiva učitelem.

Na dopolední vyučování v ZŠ vhodně navazuje zájmové vzdělávání ve ŠD. Ve sledovaných aktivitách pracovali účastníci zájmového vzdělávání společně, individuálně nebo ve skupinách. K jednotlivým činnostem byli účelně motivováni a průběžně pozitivně slovně hodnoceni. Vychovatelka nabízela dostatek námětů pro naplňování volného času s možností vybrat si z různých druhů společenských, sportovních či výtvarných aktivit zaměřených na podporu kreativity. Zhlédnuté zařazené činnosti pomáhaly žákům upevňovat mezi sebou přátelské vztahy, prohlubovaly a rozvíjely jejich zájmy i vědomosti. Činnosti byly voleny tak, aby v nich mohli být úspěšní všichni žáci. K příjemné atmosféře výrazně přispíval vřelý a empatický přístup vychovatelky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání dětí v MŠ učitelky sledují, své poznatky evidují a doplňují dětskou kresbou a konkrétními pracemi dětí. Poznatky získané pedagogickou diagnostikou se ne zcela systematicky promítají do přípravy a realizace vzdělávání. Diagnostické záznamy mají spíše formální charakter. Vyhodnocení celkových výsledků vzdělávání dětí a stanovení účinných opatření ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání učitelky ani ředitelka školy cíleně nesledují, nevyhodnocují.

Do nabízených činností se děti zapojovaly aktivně, uměly spolupracovat, v rámci svých možností dosahovaly potřebných dovedností souvisejících s vytvářením klíčových kompetencí. Dodržovaly společně stanovená pravidla a byly ohleduplné vůči svým kamarádům. Při spontánních hrách účelně a nápaditě využívaly dostupné hračky a pomůcky, zapojovaly se do skupinových i individuálních aktivit. Dokázaly se vzájemně domlouvat, uplatňovat a rozvíjet svoje nápady. Během řízených činností byla většina dětí při plnění úkolů aktivní. Velmi dobře zvládaly rozkládat slova na slabiky, reprodukovat řadu písní a básní, napodobovat pohyb a manipulovat s drobnějšími předměty. Výsledky vzdělávání dětí v oblasti vědomostí, dovedností a postojů odpovídaly jejich věku a individuálním možnostem. Děti plnící povinné předškolní vzdělávání zvládaly jednoduché logické a početní operace, dobře se orientovaly v některých matematických pojmech. Dokázaly se přiměřenou dobu soustředit na zadávané úkoly a zdárně je dokončit, projevovaly radost z jejich zvládnutí. Všechny děti měly upevněny stravovací návyky, byly samostatné v sebeobsluze, při stolování uplatňovaly vhodné kulturní návyky a dovednosti. Přiměřeně zručné a soběstačné byly též při hygieně a oblékání, v případě potřeby uměly požádat o pomoc.

Škola informuje zákonné zástupce dětí o průběhu a výsledcích jejich vzdělávání při každodenním osobním kontaktu, prostřednictvím nástěnek v budově školy a dále na třídních schůzkách a akcích pořádaných ve spolupráci se ZŠ.

Pedagogové v ZŠ průběžně zjišťují a vyhodnocují výsledky vzdělávání žáků pomocí vlastních běžných nástrojů jako je např. ústní a písemné zkoušení. Učitelky zaznamenávají hodnocení a klasifikaci do listinných žákovských knížek. Výsledky vzdělávání škola pravidelně sleduje a vyhodnocuje na jednáních pedagogické rady. Získané informace

učitelky následně uplatňují v individuálním přístupu ve výuce, při využívání podpůrných opatření, spolupracují se zákonnými zástupci žáků a přizpůsobují domácí přípravu tak, aby výstupy školního vzdělávacího programu zvládli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i ti s rizikem školního neúspěchu. Těmto žákům škola nabízí doučování z českého jazyka a matematiky formou skupinových či individuálních konzultací s učiteli. Systematické sledování úrovně dosahovaných vzdělávacích výsledků, např. formou srovnávacích testů pro vybrané ročníky ze škol malotřídního charakteru, zatím škola nezavedla a ani nebyla v době inspekční činnosti zapojena do žádného jiného typu externího testování. Vedení školy tak povědomí o objektivnosti hodnocení žáků pedagogy a skutečné úrovni znalostí žáků získává pouze z informací bývalých žáků školy či jejich zákonných zástupců, popřípadě výsledků na soutěžích.

Ředitelka školy zajišťuje poradenské služby ve spolupráci s ostatními pedagogy. Metodicky je vede s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Vyučující kladou důraz na slušné a ohleduplné chování, o čemž svědčilo vystupování žáků v průběhu inspekční činnosti. Společně stanovují společná pravidla v rámci třídního a školního kolektivu, přičemž formy chování žáků jsou učiteli průběžně citlivě korigovány. Všechny vzdělávací a výchovné problémy jsou neprodleně řešeny a konzultovány s rodiči. V rámci prevence rizikových jevů jsou některé tematické celky začleněny do výuky (např. nebezpečí sociálních sítí, rodinné vztahy a vztahy mezi přáteli, environmentální výchova – např. příběhy o zvířátkách s poučením, péče o zdraví). Škola každoročně organizuje pro žáky nejrůznější preventivní akce (např. adaptační kurz, beseda s Policií ČR, interaktivní přednášky s odborníky – kyberšikana, klima třídy aj.).

Škola pořádá řadu akcí pro zákonné zástupce žáků a veřejnost (velikonoční a vánoční posezení, besídky, pasování žáků 5.tříd, slavnostní vyřazení předškoláků, vánoční koncerty, drakiády, vynášení Morany aj.), které podporují udržování tradic a sounáležitost se životem obce. Kromě toho škola cíleně rozvíjí čtenářskou gramotnost (v MŠ program „čtete 20 minut denně“, pasování čtenářů v prvním ročníku ZŠ, besedy se spisovatelem) a přírodovědné vzdělávání, v jehož rámci pořádá tematické besedy, organizuje putování Stezkou stromů a realizuje včelařský kroužek. Prostřednictvím disponibilních hodin rozšířila výuku prvouky ve třetím ročníku o předmět včelařství. Podporována je i dopravní výchova, zvláště projektovými dny zaměřenými na získávání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rozvojem klíčových kompetencí žáků s důrazem na rozvoj komunikace, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných. Díky těmto aktivitám škola napomáhá rozvoji klíčových kompetencí školního vzdělávacího programu.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

Od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému zkvalitnění materiálních a prostorových podmínek. Zakoupeny byly moderní pomůcky pro výuku matematiky a prvouky, částečně bylo doplněno digitální vybavení pro výuku (tablety a počítače). Vybavení školní jídelny a kuchyně bylo modernizováno (nové odsávací zařízení a myčka nádobí).

Silné stránky

- Vlídny, empatický přístup všech zaměstnanců školy k žákům a dětem, podpora sociálních dovedností dětí v mateřské škole a pozitivní vztahy mezi pedagogy vytvářejí příjemné klima školy s atmosférou vzájemné důvěry,
- učitelky aktivně zapojovaly žáky do výuky,
- účelně byla podporována čtenářská gramotnost napříč předměty (práce s textem a jeho porozuměním, hlasité, tiché čtení),
- aktivní prezentace školy na veřejnosti účelně přispívá k osobnostnímu rozvoji dětí a žáků a pocitu jejich sounáležitosti s obcí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pouze ojediněle vedly učitelky základní školy žáky ke vzájemnému hodnocení ve vztahu ke stanoveným cílům hodiny, formativní hodnocení bylo zařazeno ojediněle, v mateřské škole nebylo zařazeno sebehodnocení ani vzájemné hodnocení dětí,
- učitelky v mateřské škole nevyužívají poznatků získaných pedagogickou diagnostikou pro plánování vzdělávání a diferenciaci cílů a činností, škola se nezabývá vyhodnocováním celkových výsledků vzdělávání za účelem jeho dalšího zkvalitňování,
- učitelky mateřské školy nezařazovaly činnosti, které by vedly děti k postupnému utváření dovedností sebehodnocení a vzájemného hodnocení, formativní hodnocení bylo zařazeno sporadicky,
- do výuky nebyly dostatečně zařazovány kooperativní metody, které by podněcovaly dialog mezi žáky,
- škola systematicky nezískává informace z externích zdrojů za účelem ověření skutečné úrovně znalostí žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Koncepti rozvoje školy zpracovat písemně s ohledem na další směřování školy,
- plánovat nabídku činností v mateřské škole se zřetelem ke stanoveným vzdělávacím cílům, klíčovými kompetencím a výstupům školního vzdělávacího programu,
- využívat poznatky z pedagogické diagnostiky pro diferenciaci a individualizaci vzdělávání dětí v mateřské škole, systematicky získávat a vyhodnocovat informace o pokroku a vzdělávacích výsledcích jednotlivců i mateřské školy jako celku a přijímat účinná opatření k dalšímu zkvalitňování poskytovaného vzdělávání,
- hodnotit vzdělávání dětí v mateřské škole s ohledem na stanovené cíle a dosažený pokrok jednotlivých dětí, postupně vytvářet základy sebehodnocení a vzájemného vrstevnického hodnocení, zařazovat hodnocení formativního charakteru,
- vytvářet ve vyučovacích hodinách příležitosti k vrstevnickému hodnocení žáků,
- zavést systém zjišťování a porovnávání výsledků vzdělávání žáků s jinými obdobně zaměřenými školami nebo s využitím externího testování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní škola a mateřská škola, Běchary, okres Jičín, č. j. OÚ/Šk/1/2017 ze dne 16. 3. 2017, s účinností od 16. 3. 2017
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, č. j. MSMT-18689/2021-2 ze dne 1. 6. 2021, s účinností od 1. 9. 2021
3. Jmenování do funkce ředitelky školy obcí Běchary č. j. 1/2015-Šk ze dne 14. 5. 2015, s účinností od 14. 5. 2015
4. Doklady o dosaženém vzdělání, pracovní náplně pedagogických pracovníků a osvědčení o dalším vzdělávání ve školním roce 2022/2023
5. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy za školní rok 2022/2023
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti dětí a žáků (včetně knih úrazů) vedená ve školním roce 2022/2023
7. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání, předškolní vzdělávání a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2022/2023
8. Školní řady základní školy a mateřské školy platné ve školním roce 2022/2023
9. Vnitřní řád školní družiny platný ve školním roce 2022/2023
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023
11. Záznamy z jednání pedagogických rad ve školním roce 2022/2023
12. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky školy vedené ve školním roce 2022/2023
13. Školní matrika dětí a žáků vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
14. Docházka dětí mateřské školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
15. Hodnotící dokumentace mateřské školy – školní rok 2022/2023
16. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
17. Žákovské knížky žáků vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
18. Doklady o přijetí dětí k předškolnímu a základnímu vzdělávání vydané pro školní rok 2022/2023 (vzorek)
19. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2022/2023
20. Třídní knihy základní školy a mateřské školy, přehledy výchovně vzdělávací práce vedené ve školním roce 2022/2023
21. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
22. Dokumentace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Iva Suchánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Alena Josefová, Ph.D., školní
inspektorka

Mgr. Eva Hítková, školní inspektorka

Mgr. Josef Pavlát, kontrolní pracovník

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.